

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Nagykőrösi diákemlékeim

(Folytatás és vége.)

De térjünk vissza ismét a három kis diákhoz, aki ezalatt kétség-remény közt hanyódvá révedez a jövő iskolai év lehetőségein: hogy hogyan fog beleilleszkedni megint a régi kerékvágásba? — fogja valóra váltani most tett fogadalmait? — megállni egy magasabb osztály magasabb feladatai előtt? Míg a legkisebb a soha nem látott „gimnáziumról“, tanáraitól és tanulóiról festeget magának színes álmokképeket. És bár talányként áll előtte minden, egyet sugalomszerűen érez már most, hogy odaadással és kitartással a sárkányoktól őrzött tündérváros kapuján is be lehet hatolni... Milyen jótéteménye a sorsnak, hogy a gyermeki kedély vitalitása hamar túl tudja tenni magát a nemtetsző dolgokon, könnyes szemmel is mindjárt mosolyogni kész, mihelyt az élet derűs arca vetíti feléje sugarait. Lám az az üde augusztusi reggel, a harmattól csillogó rétek, kukoricások, a jövő-menő nép vidám lármája a fiúk borongó lelkét is mihamar fölvilanyozta... Jobbra-balra az országúttól szénagyűjtő leányok dalogattak, a kenderföldön meg vígan szólt a fűr, a távoli nádasokban meg a haris-kiáltás. Kedves, ismerős barát mind a kettő! Amazt a hangja után mi is „pittypalattynak“, emezt meg „kétkés“-nek nevezgettük, a népi etymologia ajkáról lesve el a szót, amely mindig éles megfigyelő, ötletes és találó. Az országút is gyönyörű tájképeket vetített elénk lépten-nyomon. Sőt ma, mintha még ünnepélyesebb színt öltött volna magára, az őszi színek legszebb fátyolát teregette szét köröskörül az egész határon. Valami finom, opalizáló káprázatot, hervadásból és fényből szöve, amely úgy csendült végig a rétek fölött, mint a megütött üvegharang lassú bűgása... Különös dolog, de úgy van, hogy amitől válni készül az ember, azt rendszerint más szemmel nézi, mint azokat a dolgokat, amelyekről bizonyosan tudja, hogy holnap is látni fogja őket. Rákos környéke pedig valóban gyönyörű vidék, a munkácsi lapály egyik legfestőbb részlete, aminthogy maga a falu is egyik legnagyobb és legjelentékenyebb községe. Lakosainak a száma már akkor megközelítette a 3000-et, akiknek kb. kétharmada magyar és református, egyharmada pedig

ruthén (kisorosz) és görög katolikus vallású. Aztán volt körjegyzősége és körorvosa, postahivatala és gyógyszerháza, ami már magában véve bizonyos központi jelleget kölcsönzött neki a messze-környéken.

Amint most fűzes-akácok utcáiból az országútra kikanyarodtunk, tüstént föltáruult előttünk a vidék egész panorámája! Balról a ködbevesző, kékes Beszkidek, közelebről, mint végső hullámai, a lankás Csapóczkai dombok, szedres, csalitos oldalaikkal, meredek és mély vízmosásaikkal, míg lábaiknál egy szőke patak, a piócás Puluj csobogott, mintegy ezüst kigyó bujkálva a himes réteken. Egy Ligeti vagy Markó ecsetére méltó kép, nyári kirándulásaink kedves pihenő- és szórakozóhelye. És mivel a flórája és lepke-világa már-már alpesi jellegű, ez is, amaz is meglepő példányokkal, a vízmosások meg ritka konglomerát-kövekkel ajándékozták meg koronként, hogy boldogan szaporítsuk velük Atyánk és a kőrösi gimnázium rokongyűjteményét. Vagy szóljak-e a domb málna és szederszüreteiről? Olyan friss és zamatos gyümölcscsel traktálva folyton, amelyhez foghatót azóta is ritkán élveztem hegyi bolyongásaimban... Jobbra az országúttól már csupa síkság! A vidék legtermékenyebb búza, kukorica és lucernás földjei, le-le mérföldeken át egész a Latorca folyóig. Óh, a Latorca, a Latorca! Te, a beregi hegyvidék szépséges völgyű, üde és rakoncátlan folyója. Óriás hegyek közt, regényes tájakon, Verecke alólsietsz felénk, hogy aztán az Unggal, Laborccal és Ondóval együtt a Bodrog hullámaiban tünjél el. Téged is itt kell hagynunk acélkék habjaiddal, nyári fürdőzéseink felejthetetlen emlékeivel...

Mindez a sokféle benyomás, hangulat, emlékkép együtt, — valami álomszerű melódiába olvadt a távoli falvak reggeli harangszavával s mi benne ringatózva hagytuk el egymásután Ruszkóc, Dávidháza, Iványi, Klacsánó községeket, amikor jobbról, a fölkelő nap sugárözönében hirtelen megjelent előttünk — a munkácsi vár grandiózus képe. Egy magános hegykúp tetején, mint a sas, mint a Balaton-környéki várak legtöbbike. Hatalmas bástyafalai, hosszú, központi épülete, egyáltalán az egész architek-

túrja tömérdek átalakuláson ment át a századok folyamán. Hiszen a sorsa, főként Mohács után hovatovább összefonódik a magyar történet legviharosabb eseményeivel. Előbb az ellenkirályok, Szapolyai János és Ferdinánd, majd az erdélyi fejedelmek versengenek érte, mint északkeleti Magyarország egyik legfontosabb hadikülséért, míg végre, vétel útján, a Rákóczi-család birtokába kerül, 1633-ban. Ezt védelmezte két éven át a túlayomó osztrák hadakkal szemben — Zrínyi Ilona. Itt nevelkedett, itt lakott legszívesebben, mint kedves várában, majd innen is indult bujdosó útjára a felséges fejedelem: Rákóczi. És amikor a szatmári békekötés után minden vagyonával együtt ezt is elvesztette, a hozzátartozó roppant uradalmakkal együtt Schönborn-Bucheim Frigyes bambergi érsek kapja hűségű ajánlékul III. Károlytól. De II. József a várat megint visszaváltja s állami börtönre alakíttatja át s azóta is erre a célra szolgálta másfélszáz éven keresztül — egész a trianoni katasztróáig. Így raboskodott itt, Kufsteinből jövet a széphalmi Mester, *Kazinczy Ferenc*.⁵ Pár évvel múlva *Ypszilanti Sándor*, a görög szabadsághős,⁶ akit *Silvio Pellicoval* együtt talán a legtöbbet emlegettek akkor az osztrák politikai foglyok között, Európában. Valószínű, hogy miattuk vált a vár a köztudatban mihamar a magyar Chateau D'Iffé, amelyet még Petőfi is borzongva járt körül⁷ s amelyhez Jókai fűzte börtönrajzainak egyik legmegragadóbbikát: *a Munkácsi rabot*. Valahányszor így elhajtottunk előtte, b. e. Atyám ajkán miadjárt megeredt a szó s kifogyhatatlanul tudott mesélni a vár regényes multjáról, birtokosairól, a környéken vívott kuruc harcokról... , ami annál jobban megragadta lelkünket, mert egy sereg helyi emléket (fegyvereket, képeket, ruhákat stb.) már többször volt alkalmunk látni a környékbeli úri családok magángyűjteményeiben. És ez így ment most is. A mult tragikai fénye újra megdobogtatta szívünket s valami olyan mély elfogódással töltötte el, mint amilyenből a hit és a honszerelm legmélyebb forrásai szoktak fakadni.⁸

*

⁵ 1799 aug. 25—1801 júl. 25.

⁶ 1821—23.

⁷ Verse: „A munkácsi várban“. Lásd még „Üti leveleit“ a várban tett látogatásáról.

⁸ Atyám enémű ismereteit nagyban támogatták ifjúkori barátjának, a régész *Lehoczky Tivadarnak* információi és könyvei. Ez a lelkes és vagyonos férfi, mint a Schönborn-Bucheim uradalmak ügyésze, valószínűleg Thaly Kálmántól is sugallva, már a hetvenes években kezdett gyűjtögetni és ásatni a környéken. S a praehistorikus leleteken kívül a kuruc kor emlékeiből is igen figyelemreméltó múzeumot állított össze. Gyűjteményéhez — szerencsére — nem nyúltak a kapzsi csehek és Munkácson, az érdeklődők számára ma is nyitva áll.

De módunkban volt több ízben megtekinteni a fejedelem *munkácsi kastélyát*, mely a város főutcáján, az utcai fronttól mélyen behúzódva, egy szép, árnyas kert közepén fekszik, s ma is a Schönborn grófi család rezidenciája. Ennek egyik udvari szárnyában ütöttek rajta Rákóczi, még a fölkelés elején a császáriak olyan hirtelenséggel, hogy csak egyik vitéz hadnagyának, Majosnak önfeláldozó hősiessége tudta megmenteni. — Az országút mentén, Klacsanó község alatt, sokáig állott egy vörösre festett „hármás feszület“, az ú. n. „Látókép“, mely a hagyomány szerint szintén egy kuruc-labanc összecsapás helyét jelölte volna. *Lehoczky* ásatásai is mellette szóltak. Meglátogattuk aztán a városon kívül, a Latorca podheringi hídjánál fekvő 1848—49-i csatateret. Előbb egy egyszerű tábla, később

Hanem a város közeledtét jelző zaj, láрма, gajdolás bennünket is mihamar fölvert álmodozásunkból s a köröttünk hullámzó tarka-barka élet felé irányította figyelmünket. Nem csoda, hisz ez a pompás országot Kassától—Máramarosszigetig, a Felvidék legforgalmasabb útja, a heti és országos vásárok, őszi búcsúk idején valóságos ethnográfiai bemutatója. Aki nem látta, alig hihetné el, hogy milyen lebírhatatlan mohósággal özönlik ilyenkor a környék népe a síkságról és a hegyekből — Munkács, vagy ahogy errefelé mondják — a város felé. Egyrésztük venni, a másik eladni akar valami olcsó, hitvány apróságot. A legtöbbje meg pusztá kíváncsiságból, hogy egész napon át a sátrak között ódöngve, kibámulhassa magát, s hazamenőben az utolsó garasát is eligya valamelyik útszéli kocsmában... A módosabb és intelligensebb magyar faj mégis azonnal kiválik közülük nyílt, értelmes és öntudatos magatartásával, jöllehet a megjelenése neki is lényegesen különbözik a megye túlsó oldalán fekvő „Tiszahát“ (Tarpa, Vári stb.) keveretlenebb, kuruc fajtájától. A férfiak nyáron rendszerint kabát nélkül, pitykés lajliban, buggyoskarú ingben, szép, hosszú, rojtos aljú gatyában járnak, míg az asszony-népfehérneműje az „ingváll“, már díszesebbnek mondható valamivel. Rajta egy könnyű, rövidke kabát, az ú. n.: „libegő“. A szoknyájuk pedig hagyományosan mindig sötétkék, vagy fekete karton, mely berakásszerű, bő redőkben hull le a csipejükről. Élénkebb színt vagy éppen virágos mintát legfeljebb a leányok, menyecskék ruháján lehet látni koronként. Az idősebbek azonban, szemben pl. a matyókkal, szinte ösztönösen húzódoznak a cifra színektől... Alig hogy hűvökre fordul az idő, tüstént megjelenik rajtuk, férfiakon-nőkön, a beregungmegyei nép jellegzetes téli gúnyája: a szép hosszú, hófehér fűrtös „guba“. (A tiszaháti magyarság ebben is különbözik a miénktől, ők a fekete színűt kedvelik jobban, legfeljebb a nyak táján engednek meg egy kissé élénkebb, piros színt, a gombos dísz és a kötőleken.) Mennyire elűt tőlük már a külsejére is, ott, az útszélén baktató szegény rusznyáknépség! S mennél fentebb megyünk köztük, a Verhovinába, annál inkább. Férfiai közepes termetűek, jámbor kifejezésű, borotvált képpel, vállig érő, tömött, olajos hajjal, melyet a nyakszirt táján egy egyszerű, kerek bádorgésűvel fognak össze. A felső ruhájuk még valamennyire hasonlít a miénkhez, de felhajtott karimájú, zsíros kalapjuk, köröskörül kilógó, hosszú ingük, ütött-kopott bocskoruk már messziről elárulják a szláv-jelleget. El, különösen a derakukat övező börtüsző. Néha színes, cifra és csattos, egész mellükig érő, s ez a módosabb kivitel már a tulajdonosának vagyoni állapotát is sejtette. Asszonyaik és leányaik nem ritkán igen csinos arcúak: szőkék, barnák vegyesen, de idővel, a rossz táplálkozás, a sok gyermek és a mértékfeletti munka miatt idejekorán megvényülnek, összetörnek. Akkor, a 80—90-es években még igen hű és megbízható nemzetiség. Szemükben valami gyermeteg jósággal, mondhatnám méla bánattal, ami egyszerű dalaikban is ott sirt, panaszkodott talán már itteni lakásuk előtt. (Hozzánk a XIV. sz. végén költöztek be Koriatovics hg. vezetése

már gránitoszlop hirdette a véres csetepaté emlékét. Miként a vár keleti bástyáján elhelyezett millenáris Turul-obeliszket, ezt is mihamar eltüntette helyéről a csehszlovák megszálló hatalom.

alatt Podóliából.) Amint a hegyek közt, itt is hosszú, libasorban róják az országutat s képesek egy-egy szörnyű „zajdával”,⁹ rekkenő hőségben, napokon át elgyalogolni, vagy kukoricaszemmel csalogatni maguk után hitvány, ú. n. „tuska” malacikat, csakhogy egy héten, egyszer, kedvükre kibámulhassák magukat a fényes kirakatok előtt. A jobbmódú gazda, mert ilyen is akad közöttük, már a „csopák” ökrénél ballag, vagy, „riská” tehenét húzza maga után kifogyhatatlan türelemmel. Ha csapatosan jönnek vagy szekeren utaznak, tüstént közéjük furakodik a vidék harmadik uralkodó eleme: a galíciai zsidó. Egy egészen különös fajta. Nem berber és nem arab-ípú, hanem szokás-vöröses, csontos arcú, afféle kazárkeverék, amelyet csupán fölvelt hitük, (miként a turk eredetű bolgárt a görögkeleti vallás: szlávva), ezeket meg intranzigens, orthodox zsidóvá formálta át. Hosszú, keleties szakállal, göndör pájesszel, kaftán-szerű kabátban, állandóan megszállva tartják a piacokat s bármit áruljon bárki, főként az életneműek (búza, rozs, kukorica stb.) árát voltaképp mindig ők állapítják meg. Mert ők a közvetett vevők vagy irányítók, amint hogy kezükben a boltos kereskedelem minden ága s fájdalom, már akkor, az ingatlan (ház és földbirtok) jelentékeny része. Egyet azonban el kell ismernünk, hogy az ő fáradhatatlan agilitásuk fejlesztette Munkácsot már a mi időnkben nemcsak

⁹ A „zajda” szláv szó, de már a tiszaháti, sőt a szamosháti nyelvjárásokban is meghonosult. Nagy vászon lepedőbe burkolt, vagy hosszú hátikosárba, puttonba rakott terhet jelent, amelyet rendszeren a hátukon cipeltek.

a megye, hanem északkeleti Magyarország legforgalmasabb gócpontjává.

Míg ezek és ehhez hasonló képek szinte filmszerű gyorsasággal peregtek le előttünk, kocsink már a kis Oroszvégen, Munkács külvárosában, majd a Latorca hosszú, primitív fahídján kocogott előre. (Mennyi elragadó kilátás innen is: a folyó völgyére, a várra, a hegy alatt fekvő Szent Bazilrendű zárdára stb.) Míg végre a Csillag-szálló, Munkácsy Mihály szülőháza, Rákóczi egykorú kastélya előtt is elszetve, a város legvégén fekvő vasúti állomásnál álltunk meg. Jóformán le se kászolódtunk még, már ismerős hang köszöntött: régi útítársunké, a szintén falunkbeli Doktor Sándoré, Vass Sámuel tanár unokaöccsége. Maga is egyike azoknak a derék, kiszagda fiúknak, aki önnön szorgalmával küzdötte fel magát s lett a korunkbeli körösi iskola egyik legjelesebb növendéke...

A búcsú meg-megújuló fájdalmát, a ki nem fogyó atyai tanácsokat — minek részletezném?! Elég, ha röviden említem, hogy utána csak annyi időnk maradt még, hogy pántos ládáinkat podgyászként feladhattuk, a jegyeinket megválthattuk, aztán helyet foglajunk egy III. osztályú kocsin szerény fülkéjében. Lehetőleg az ablak mellett, hogy minél tovább láthassuk Atyánk egyre jobban tűnő alakját, a vár fenséges silhouettejét, szülőfalunk messziről integető tornyát, — míg a sztrabicsó-gorondi erdő lombja mindent el nem takart előlünk.

Pap Károly.

Emlékezés egy öreg magyarra.

— Héder János. —

A gyászjelentésén csak annyi volt, hogy nyugalmazott járásbíró, a budapest-kálvintéri egyházközség prezsbítere, meghalt 89 éves korában, gyászolják felesége, öt gyermeke, több unokája és dédunokája. A temetésén, amelyen budapesti viszonylatban feltűnően sokan jelentek meg, a Muraközy Gyula szép búcsúbeszédéből azt is megértettük, hogy nemeséletű ember volt, igaz magyar, hű református, példás férj és derék gyermekek atyja, máramarosi szűkebb hazájának holtig sirató lelkes fia és támogatója. Budapesten nem is hallhattak róla többen, hiszen oda csak aggkorában, a nagy összeomlás után költözött.

A temetésén jelen voltak között azonban többen voltunk olyanok, akik tudtuk, hogy a nemes Héder János viski igaz magyar sírja körül nemcsak azok gyászolunk, akiket testi szemünk látnak. Légiója a jó magyar reformátusoknak ejt könnyet az öreg nemes Héder János elvesztése miatt. Mert ő vagy egy félszázaddal a halála előtt, elhagyva szépen felfelé ívelő bírói pályáját (vezető járásbíró volt Máramarosszigeten), onnantólfogva egész munkarejét a köz javának szentelte. Visken, az atyjától örökölt mintagyümölcsösét jelentékenyen megnagyobbította és messzeföldön híressé tette, jönevet és piacot szervezve ezzel a mások-termelte viski almának is. Az egész Visknek, úgyis, mint községnek, de a lakosság minden tagjának, mindenféle ügyében tanácsal,

segítséggel mindenkor rendelkezésre állt. Évtizedeken át vezette a máramarosmegyei gazdasági egyesület ügyeit és fellendítette a máramarosi háziipart, mely szép, tartós és olcsó szőnyegeivel országosan kedvelté a Héder János buzgólkodása révén lett. Mindenekfelett pedig bámulatos önzetlen odaadással sáfárlkodott a máramarosszigeti liceum ügyeiben. Várady Gábor, majd Szöllőssy Antal és György Endre egyházmegyei gondnokok álltak a liceum kormányzósága élén, de az intéző, a megvalósító Héder János volt, aki három évtizednél tovább viselte a helyi gondnok-tisztet. György Endre különösen fáradhatatlan volt a liceum emelésére irányuló tervek kidolgozásában és a szükséges anyagi eszközök előteremtésében. A gazdálkodás, a pénz jól felhasználása, a létrehozott intézmények kiépítése, karbantartása, felvirágoztatása: a Héder János csendes, szerény, második sorba húzó munkája volt.

Sok református lelkipásztor fia és sok más jó református magyar nőtt fel bámulatosan olcsó árért és mégis jó ellátásban a máramarosszigeti liceum szegényes, de tiszta, emberséges és mindig nagyon jól gondozott internátusában, amelynek érdemes és buzgó vezetői és felügyelői bizonyára duzzogtak is olykor-olykor a Héder János mindenbe beleszólása miatt; de most, — ha még élnek — kétségkívül úgy érzik, hogy a munkájuk azért tudott olyan eredményes lenni, mert, hogy a dolgukat jól tudják, meg

akarták mutatni Héder Jánosnak. Azok az egykori gyermekek pedig, akik a liceum internátusában gyakran látták megjelenni a nekik már akkor is „öreg“ Héder Jánost, aki sohasem volt fukar sem barátságos beszélgetésben, sem — ha kellett — dorgálásban; lelekben bizonyára mind körülállták a Kerepesi-úti temető sírját, a volt máramarosszigeti liceum minden volt tanárával és talán minden volt tanítványával együtt, mert tudják, hogy becsületesebb lelkű, jobbszándékú férfit nem fogadhat magába még ez az áldott magyar föld sem.

Sz. K. B.

Hírek az egyházmegyékből

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

A beregi református egyházmegye a területén lévő kárpátaljai fürdők lelkigondozására *fürdő-misszió* létesített. Ennek központja Szolyva. A munka végzésével az egyházmegye P. Tóth Lajos segédlelkészt bízta meg.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE

A gyulaházai református egyházközség közgyűlése becskeházi vitéz Becske Kálmán székesfővárosi tanácsnokot, a nagy Kazinczy Ferenc méltó dedunokáját, aki példaadó buzgósággal és áldozatkészséggel patrónusa minden jó ügynek, s most legutóbb is bőkezű adományával tette lehetővé, hogy a Becske-család által fundált orgonaalapról az egyház két manuális orgonáját megépíttethesse — örökös tiszteletbeli főgondnokává választotta.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A szatmári egyházmegye kocsordi belmissziói köre május 14-én Porcsalmán tartotta ezévi presbiteri értekezletét, amelyre a sok közbejött akadály dacára is szép számmal jöttek össze Szatmárkökörtő, Rápolc, Győrtelek, Tyukod, Szamoskér és Kocsord egyházaiból, hogy megbeszéljék egyházi életünk egyik döntő fontosságú kérdését: a konfirmációt. Igehirdető Szalacsi József volt. A részletes megbeszélést Sipos Károly egyházmegyei előadó, Kocsis János lelkész és Bartha Ferenc tanító-presbiter előadása vezette be. Lelkes örömmel és reménységgel választotta meg értekezlet Kósa Zsigmond győrteleki lelkész elnök mellé világi elnökül a jelen lévő gróf Tisza Lajos kocsordi egyházközségi főgondnokot. A porcsalmi egyház és polgári község élén Varga Ferenc lelkésszel és Majoros Rezső főgondnokkal dícséretreméltó és példaadó módon rendezte meg ezt a szükséges és hasznos találkozást.

A kocsordi egyház részére Jármí János községi főbíró és neje Möricz Irma ezüst keresztelő tálát és kancsót szereztek be 140 P. értékben. Özv. Bakos Sándorné úrasztali, szószék- és papszékterítőt készített az özv. Szenteh Dezsőné vezetése alatt álló Kelenföldi Márta boltban 360 P. értékben. Ugyanott özv. Nagy P. Károlyné fehér úrasztali terítőt 160 P. értékben. Az úrasztali terítők iránt érdeklődők figyelmét felhívjuk a Kelenföldi Nőegylet munkájára.

Özv. Bernáth Gézané és báró Waldbott Ödönne a hadikölcsönbe fektetés következtében elértékteledett Bernáth-alapítványt a kocsordi református

egyházban refundálták. A refundált alapítvány 30 mázsa rozsból áll. Egyesek adományából pedig 30 mázsa búzából álló egyházfenntartási célt szolgáló takarékmagtárt létesített az egyház.

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

A nagyszalontai egyházmegyei lelkész körök egyike folyó hó 21-én tartotta értekezletét Mezőgyánban, vitéz Téglás Ferenc lelkész vendégszerető otthonában. Az értekezletet Percz István esperes áhítata nyitotta meg. Fejszés Endre komádi lelkész: „Igehirdetésünk eredménye“, Besztercey László geszti lelkész: „Üres templomok“ címmel előadást tartottak. Ezt megbeszélés követte. Utána időszerű kérdésekről tárgyaltak. Mindnyájan megerősödve, s megdagadva, új indítatásokat szerezve jöttünk el az értekezletről.

HALOTTAINK

Bodnár Lajos. A debreceni Kollégium épületére kitűzött zászló jelezte, hogy az ősi Alma Maternek újra halottja van. Fiatalon, az ember életútjának felén ragadta el a halál, 38 éves korában a Kollégium tanítóképzőintézetének ének- és zenetanárát: Bodnár Lajost. Június 4-én hunyt el a debreceni belgyógyászati klinikán hosszas szenvedés után. Temetése június 7-én volt a Köztemető diszravatalozójából az intézet tanárainak és tanulóinak, valamint nagyszámú gyászoló közönség jelenlétében. A vigasztaló Igét Dr. Farkas Pál lelkipásztor hirdette Zsoltárok 57: 8—9. versei alapján. Növendékei diszorséget álltak a koporsó mellett, majd a sírhoz vonult a gyászoló közönség, ahol a Kollégium nevében D. Dr. Kállay Kálmán egyetemi ny. r. tanár, kollégiumi igazgató, az intézet tanári testülete nevében Szemes Károly tanár s az ifjúság nevében Mártonfi Béla tanítójelölt búcsúzott a szeretet hangján az elhunytól. Az intézet gyászjelentést adott ki, melyből közöljük e meghatározó és jellemző sorokat: „Intézetünk egykori növendékének, majd tanáranak elhunytá kegyelettel emlékeztet bennünket azokra a küzdelmes esztendőkre, melyek Kollégiumunk történetében az ő működésének idejére esnek. A világháború és az összeomlás idejére estek tanulóévei, a nemzeti építőmunka kétvitézédere tanári pályafutása, ez idő alatt Kollégiumunk szellemi építésében tehetsége legjavát áldozta növendékeiért és intézetéért. Erős akarattal haladt a számára kijelölt úton s amit helyesnek felismert, attól el nem tántorodott.“ A jó barát, hűségű kartárs, növendék és tanár emlékezete mindvégig élni fog közöttünk. „Az én irgalmasságom Tőled el nem távozik.“ És. 54: 10.

Biki Ferenc ny. református lelkipásztor, a máramaros-ugocsi egyházmegye volt esperese, a volt kárpátaljai református egyházkerület püspöke, 84. életévében, hosszas szenvedés után elhunyt. Biki Ferenc 1857 február 18-án született az ugocsi Tivadarban, egyszerű földműves szülőktől. A sárospataki Kollégium nevelte. 1881-ben szerezte meg lelkészképesítő vizsgáját, ezután a nagybányai egyházmegyéhez tartozó Sárközújlakon, majd Nagybányán volt segédlelkész-tanító. Az ugocsi Gyula választotta meg előbb rendes lelkészévé 1884 nyarán, majd

1902-ben Bábonyban, 1906-ban viszont Tekeházán találjuk mint lelképásztort. 1912 április 30-tól Nagyszöllösön lelkészkedett nyugdíjbamenetelig: 1934 őszéig. Biki Ferenc élete munkás a példaadásig. Ez sikereinek és elismerésének oka. Egymásután lesz, mint fiatal lelképásztor: iskolafelügyelő, 1888-tól közigazgatási pénztáros, 1890-től egyházkerületi képviselő, 1891-től egyházmegyei főjegyző, 1909 november 4-től esperes. Ritka lelképásztor mondhatja el, amit Biki Ferenc, hogy minden egyházmegyei, egyházkerületi, konventi gyűlésen és Zsinaton ott volt 1892-től kezdődően szolgálat végéig. Munkaszeretete, szorgalma, tehetsége, szelid, nyugodt lelkülete emelte tisztségről-tisztségre. A felvidéki református egyetemes egyházban a legkeletibb részek vigyázója, erős, bölcs őrállója volt. Arany és Baksay értékelője, akit derűs, evangéliumi nyugalma sosem hagyott el. Pedig sok szomorúság sújtotta pátriarkai életét. A nagybányai eredetű Kemény Idával kötött házasságából kilenc gyermek született, de koporsójánál csupán egy fia állott, a többi, kit korán, kit később temetett el. A felvidéki kárpátaljai egyházkerület püspökhelyettese kezdettől 1923 június 7-ig, tagja s munkása a két felvidéki zsinatnak. 1940 május 14-i nagyszöllősi temetésekor búcsúzott Biki Ferenc-től, az erős magyartól, a töretlen hitű lelképásztortól családja, egyháza és egyházmegyéje. Példája s emlékezete áldott és maradandó! (N. I.)

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1783—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a „Diákkaptár“ hulladékanyag gyűjtése tárgyában.

A hulladékanyagok gyűjtéséhez fűződő nagy nemzeti érdekre való tekintettel kívánatos, hogy ez a munka a nyári iskolai szünet alatt se akadjon meg.

Az egyházi főhatóságom alatt álló azon iskolák igazgatóit, amelyekben Diákkaptár működik, felhívom, hogy a lehetőség szerint a nyári iskolai szünet alatt is gondoskodjanak a tanulók által gyűjtött anyag átvételéről.

Debrecen, 1940. május 30.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
Ad 1885—1940.

FELHÍVÁS.

Tóthfalussy Gyula tüzérezredes (Hajmáskértábor 101. tüzérosztály) kérelmére elrendelem Tóthfalussy Sámuel és Berkes Terézia 1810—1816. között történt házasságkötése anyakönyvi bejegyzésének felkutatását. Tájékoztatásul közlöm, hogy nevezett szülőknek három fiuk született: 1817 november 2-án Károly Pesten, 1819. április 4-én Lajos Nagykárolyban és 1820 szeptember 12-én Miklós Nagykárolyban.

Eredmény esetén kérelmező értesítendő.
Debrecen, 1940. május 27.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2449—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a honvédség kötelékébe tartozó egyének anyakönyvi adatainak közlése tárgyában.

A protestáns katonai egyházszerkezet szerint minden tényleges állományú református vallású katona vagy más-

vallású katonának református házastársa és kiskorú református gyermeke a protestáns katonai egyház tagja. Több esetben előfordul, hogy ilyen katonai egyháztagok esketését, temetését, vagy katona szülők gyermekeinek kereszteselését polgári lelkész végzi és adataikat a polgári egyház anyakönyveibe vezeti be. Emiatt a katonai egyház tagjainak, népmozgalmi adatainak pontos nyilvántartása szinte lehetetlen. Az is megtörtént, hogy katona egyének áttérési vagy kitérési jelentkezését a polgári lelkész hivatal elfogadta, holott erre illetékes nem volt.

Utasítom az egyházi főhatóságom alá tartozó lelkészhiatalokat, hogy a jövőben a katona egyének és hozzátartozók között végzett anyakönyvezés alapját képező ténykedésükről az illetékes katonai lelkészhiatalt esetről-estére értesítsék, a már bejegyzett adatokat pedig 1940. január 1-ig visszamenőleg az illetékes honvéd hadtest protestáns katonai lelkészhiatalához mielőbb tegyék át.

Debrecen, 1940. május 30

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2490—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a leventék templombajárása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 169,393—1940. V. ü. o. szám alatt közölte velem, hogy a m. kir. honvédezerkar főnöke a tanköteles leventék templombavezetése tárgyában 550,404/6. Vkf. o. 1940. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

„Előfordult, hogy egyik leventeparancsnok az iskolabajáró leventéket is leventékötélékben való templombajárással kötelezte.

Ezzel kapcsolatban közlöm, hogy a tanulók vasár- és ünnepnapon istentisztelet látogatásának kötelezettségét az 1921. XXX. tc. 1. §-nak 2. pontja állapítja meg. Ennek 28. §-a pedig arról intézkedik, hogy az istentisztelet igazolatlanul mulasztó tanulókat az iskola tanítója kimutatásba foglalva az elsőfokú iskolai hatóságnak jelentse, amely ennek alapján a tanuló gondviselője ellen eljár.

Mindazon iskolákban tehát — a nem mindennapi továbbképző iskolákat is beleértve — amelyekben a tanköteles leventék templombaksérését és a templombajárást ellenőrzését az iskola kívánja végezni, továbbra is az iskola hatáskörében kell meghagyni.

Fentiekről az összes levente pk-ok kioktatandók!

Erről a nagyiszteletű esperes urakat, közép- és középfokú iskoláink tekintetes igazgatóságait tudomásulvétel és megfelelő eljárás végett értesítem.

Debrecen, 1940. június 1.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2458—1940. szám.

KÖRLEVÉL

az ifjúsági munka felkarolása ügyében.

Az Egyetemes Konvent 73—1940. szám alatt kelt határozata alapján felhívom az egyházi főhatóságom alá tartozó egyházmegyéket, valamint a gyülekezetek vezetőit az ifjúsági munka felkarolására.

Debrecen, 1940. május 30.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2595—1940. szám.

FELHÍVÁS.

Szathmáry Ferenc kelmesfestő és vegytisztító budapesti, VII., Dohány-utca 1. szám alatti lakos kérelmére elrendelem az 1855. augusztus 15. napján Derecskén született Szatmári János édesapjának, Szatmári János börtönör tizedes születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását. A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő és az anyakönyvi kivonat részére megküldendő. A költségeket készpénzzel viseli.

Debrecen, 1940. június 5.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2613—1940. szám.

KÖRLEVÉL.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Az érdekeltekkel leendő közlés kérésével tudatom az 1941. év őszén és az 1942. év február havában tartandó lelkészképesítő vizsgálatok házi dolgozatainak tételeit a következőkben:

I. lelkészképesítő vizsgálatra:

Értekezés a következő három tétel valamelyikéről:

1. Bibliai vallástörténetből: „Az íráspróféták eschatologikus váradalma.“ (Eredetiség kérdése, beható tartalmi ismertetés az egyező és különböző gondolatok feltüntetésével.)

2. Újszövetségi írásmagyarázatból: „A Hegyi Beszéd és Jakab levele kapcsolata a vonatkozó helyek magyarázatával.“

3. Keresztyén hittanból: „A sákramentumokról szóló tan.“

II. lelkészképesítő vizsgálatra:

1. Értekezés a következő három tétel valamelyikéről:

a) A pásztori és gyülekezeti misszió köréből: „A pásztori misszió egy évre szóló részletes munkaterve, helyzetek és feladatok pontos leírásával.“

b) A homiletika, liturgika és valláspedagógia köréből: „Az egyházi beszéd szerkezetének szabályai.“ (Irodalmi és önállóan készített példákkal.)

c) Egyházjogtanból: „Az egyház joga a házasságkötésnél.“

2. Egyházi beszéd textusául: Titus 2: 11—15. Az egyházi beszédhez elő- és utóimádság is irandó.

3. Gyakorlati bibliamagyarázat textusául: II. Kor. 8: 1—15.

4. Kátémagyarázatul: „A Heidelbergi Káté VII. úrnapija, központban a 21. kérdéssel.“

5. A gyakorlati bibliamagyarázat köréből a *szóbeli vizsgálaton* magyarázni kell tudni a Korinthusiakhoz írt I. és II. levelet, valamint a Heidelbergi Káté 86—115. kérdéseit.

A dolgozatok beadásának határideje azok számára, akik 1941. szeptemberében óhajtanak szóbeli vizsgálatot tenni: 1941. augusztus hó 1.

Azok számára, akik 1942. februárjában óhajtanak vizsgálatot tenni: 1941. december hó 1.

A dolgozatok a szokott negyedív formában, *bekötve*, *lapszámozva*, *géppel írva* (ha a gépellítés elháríthatatlan akadályokba ütközik, nagyon olvasható, tiszta kézírással) adandók be a fenti határidőig a lelkészképzőintézet igazgatójához Debrecen (Kollégium), illetőleg az egyházkerületi lelkészi főjegyzőhöz (Debrecen, Révész-tér 2), akik fel vannak hatalmazva, hogy bekötetlen, lapszámozatlan, vagy olvashatatlan írású dolgozatot ne fogadjanak el. A II. lelkészképesítő vizsgálati házi dolgozatok közül az 1. pont alatti értekezés külön kötetben, a 2., 3., 4. pont alatti dolgozatok ismét külön egy kötetben adandók be.

A dolgozatokkal egyidejűleg küldendő be a lelkészképzőintézeti igazgatóhoz, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz 60 (hatvan) pengő vizsgálati és pecsétdíj és 20 fillér kézbesítési díj is. Tudatom az érdekeltekkel, hogy az illetéki díj-szabás alapján az I. lelkészképesítő oklevélre 2 P-s, a II. lelkészképesítő oklevélre pedig 10 P-s okmánybélyeget kell felragasztani, amelyeknek ára a vizsgálati és pecsétdíjjal együtt szintén beküldendő.

Szigorú miheztartás végett közlöm az összes érdekeltekkel, hogy a fenti határidőknek a meghosszabbítására semmiféle címen, még a legsúlyosabb vis maior esetén sem leszek hajlandó. Idevonatkozó kéréseket hivatalom el sem fog senkitől sem fogadni.

Debrecen, 1940. június 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2634—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a vakok részére használt rajzpapír és dolgozat-füzetek megküldése tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 48.144—1940. V. 1. szám alatt kelt leiratára és a Vakok Szövetségének a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz

intézett kérésére 46,494—1939. V. 1. VKM számú rendelet kiegészítéseképpen *nyomatékosan figyelmemet* közép- és középfokú iskoláink igazgatóit, hogy a Vakok Szövetségének juttatott használt rajzlapokat és dolgozat-füzeteket a következő eljárással adják vasútra:

A papír anyagot zsineggel arasznyi csomókba kötve. A fuvarlevélbe pedig ezt írják bele: „Hulladékpapír. Egy-színű. Csomagolásra nem alkalmas. P. 4. M. 2. díjtétel.“

Egyben felhívom igazgatóink figyelmét, hogy a rajzlapok és dolgozat-füzetek kiválogatását ne bízzák teljesen az altisztekre, mert ezáltal a Szövetséget károsodás éri. Debrecen, 1940. június 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.**Pályázati hirdetések**A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2684—1940. szám.

PÁLYÁZAT

a rétközberenesi református lelképásztori állásra. Javadalom: Készpénz az egyháztól évi 520 ar. K. 5 öl kemény tűzifa, 52 kat. hold 1027 öl tagos-birtok, 25 köből rozs, 9 köből búza, 1 kat. hold 177 □-öl belsőség lakással, állami fizeték-kiegészítés 336-96 P, stóla. A lelkészi javadalomhoz tartozó földek állami, vízszabályozási, községi terheit javadalmas lelkész viseli. Pályázati határidő 15 nap. A pályázatok Református Esperesi Hivatal Demecser, Szabolcs megye, címre küldendők.

Debrecen, 1940. június 15.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A **békési református gimnázium** fenntartótestülete pályázatot hirdet egy nyugdíjazás folytán megüresedett latin-francia szakos *rendes tanári állásra* a szabályszerű illetményekkel. Amennyiben olyan tanárt választana meg a fenntartótestület, akinek rendes tanárrá való kinevezéséhez még nincs meg a kívánt szolgálati ideje, a rendes tanárnak járó fizetést csak a rendes tanárok közé való besorolás után kapja meg.

Pályázhatnak olyan református vallású okleveles tanárok, akik már állásban levő tanárok, akik a latin-francia nyelvből középszintű tanári képesítést nyertek.

Latin-francia szakos pályázó hiányában magyar-francia szakos tanárt fogunk alkalmazni helyettes tanári minőségben.

Pályázók a fenntartótestülethez címzett kérvényeiket, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, nős pályázóknál a feleség vallása, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, nyelvismereteik, katonai szolgálatuk, egészségi állapotuk és esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandók, június 20-ig a gimnázium igazgatóságához küldjék.

Közszolgálatban nem álló pályázóknak a 7720—1939. M. E. számú rendelet 1., 3. és 9. §-aiban foglalt rendelkezések szerint igazolniuk kell, hogy nem esnek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. IV. tc. 1. és 5. §-aiban meghatározott korlátozások alá.

Személyes bemutatkozás kívánatos.

Berents Lajos, s. k.,
gimn. igazgató.Karácson András s. k.,
a fenntartótestület elnöke.

A **hódmezővásárhelyi református Bethlen Gábor gimnázium** igazgatótanácsa pályázatot hirdet: a) egy nyugdíjazás feltételéhez kötötten megüresedő *történelem-latin* (esetleg harmadik tárgyként földrajz) szakos rendes tanszékre — és b) az 1940—41. tanévre szóló megbízással *magyar-latin* szakos helyettes tanár alkalmazására a törvényes illetményekkel. A történelem-latin tanszékre helyettes tanár is választható.

A megnevezett szakcsoportra képesített református vallású tanárok kérvényüket, melyhez az 1939: IV. tc. 1. §-ában előírt származási okmányok, születési, nős pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat, tanári oklevél, katonai szolgálatot, egészségi állapotot, esetleg eddigi működést vagy cserkésztszti képesítést igazoló iratok csatolandók, június 23-ig a gimnázium igazgatóságához küldjék be. Az állást

1940. szeptember 1-én kell elfoglalni. Nőtlen tanárok bentlakás és ellátás ellenében kötelezhető felügyelő tanári teendőkre az internátusban.

Márton Árpád s. k.,
elnök-lelkész.

Varga Dezső s. k.,
igazgató.

A **esengersimai** református egyház az eltávozás folytán megüresedett **kántortanítói** állásra pályázatot hirdet. Javadalma az egyháztól természetben 44 egység, a többi államszegély. Pályázatok: Református Lelkészi Hivatal Csengersima, küldendő. Pályázati határidő: július 7.

A **esökmői** református egyház pályázatot hirdet az alábbi **tanítói** állásokra:

III. számú férfi tanítói állásra, mely eltávozás folytán üresedett meg. Fizetés egyházközségtől évi 657 P készpénz, folyósítva a Központi Illetményhivatal által; 16 hold 1543 □-öl szántó, hozzá 4 legeltetési járandóság, 27 értékegységben; természetbeni lakás; szükség szerint államszegély. Köteleessége díjlevél szerint.

VIII. számú újonnan szervezett tanítói állás. Pályázhatnak kántori teendőkből is jártas férfi és nő tanítók. Fizetés egyházközségtől: Készpénz a mindenkori kezdő tanítói illetmény 20%-a, folyósítva a Központi Illetményhivatal által; lakáspénz, esetleg természetbeni lakás; államszegély. Köteleessége díjlevél szerint.

IV. számú tanítói állásra a mostani tanító nyugdíjaztatásától feltételezetten. Pályázhatnak kántori teendőkből is jártas férfi tanítók. Fizetés egyházközségtől évi 636 P készpénz, folyósítva a Központi Illetményhivatal által; 14 hold 580 □-öl szántó, hozzá 4 legeltetési járandóság, 23 értékegységben; természetbeni lakás, szükség szerint államszegély. Köteleessége díjlevél szerint.

II. számú tanítói állásra a mostani tanító nyugdíjaztatásától feltételezetten. Pályázhatnak kántori teendőkből is jártas férfi tanítók. Fizetés egyházközségtől évi 699 P készpénz, folyósítva a Központi Illetményhivatal által; 18 hold 1200 □-öl szántó, hozzá 4 legeltetési járandóság; 30 értékegységben; természetbeni lakás, szükség szerint államszegély. Köteleessége díjlevél szerint.

Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 21 nap. Pályázó jelölje meg, hogy melyik állásra pályázik. Az állás betöltése csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása, egyházi felsőbb hatóság megerősítése után válik jogerőssé. Korteskedés kizáró ok. Felszerelt kérvények megcímzett válaszbelégek borítékkal Református Lelkészi Hivatal Csökmő, Bihar megye, küldendő. Állások szept. 1-én foglalandók el.

Fertőszalmás (Ugocsa m.) református iskolaszéke pályázatot hirdet 21 napos határidővel az I. **kántortanítói** és a II. **tanítónői** állásra. Fizetés törvényszerű, díjlevél értékelés alatt. Köteleesség: IV—VIII. és I—III. osztályok tanítása. U. p. Nagypalád.

A **hajdúsámsoni** református egyház a Sámsoni-kerti tanyai iskola **tanítói állására** pályázatot hirdet. Fizetés: Törvényszerű és lakbér. Köteleesség: Az egyházi törvényekben előírt teendők ellátása. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmek e lap megjelenésétől számított 21 napig adandók be: „Református lelkész, Hajdúsámson” címre.

Nagyhalász református egyháza pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett **organista-kántortanítói** állásra. Állás 1940. szeptember 1-én foglalandó el. Javadalma: 33 kat. hold föld, 33 értékegységben, mely haszonbérletben van, évi bérlete 121 mm. rozs. Készpénz egyház pénztárából évi 960 P, havonként Illetményhivatal által utalványozva. Államszegély. Természetben lakás: 3 szoba, előszoba, konyha, kamara, istálló, 300 □-öl kert. Stóla. Gyümölcsfákért megváltás 249 P. Köteleessége prezbitérium által megbízott osztály vagy osztályok vezetése, kántori teendők ellátása, énekkar vezetése, belmissziói munkában segédkezési Pályázhatnak okleveles organista-kántortanítók. Pályázati határidő 21 nap. Kántorpróba július 7-én, megjelenés önköltségen. Korteskedés kizáró ok. Szabályszerű, okmányok, kal felszerelt kérvények lelkészi hivatalhoz, Nagyhalász küldendő. Válaszbélyeg.

A **salánki** református egyház nyugdíjazással megüresedett **kántortanítói** állására pályázatot hirdet. Javadalma: Lakbér helyett háromszobás új lakás, az összes melléképületek és kerttel. Az egyháztól évi 240 pengő készpénz, államszegély, stóla. Köteleessége: Három felső osztály (45 gyermek) tanítása, az összes kántori teendők végzése, énekkar tanítás-vezetés, az állami iskolában a vallás és ének tanítása, amelyet az állam díjaz, belmissziói munkában segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén, helyettesítése. Kántori bemutatkozás a pályázat lejártáig, melynek határideje július 8. Érdeklődők válaszbélyeggel választ kapnak. Korteskedés kizáró ok. Okleveles kántortanítók kellően okmányolt pályázatukat Református Lelkészi Hivatal Salánk (Ugocsa m.) címre küldjék. Posta-vasút. Az állás azonnal elfoglalandó.

Nyári menetrend.

Érvényes 1940 május 19-től 1940 október 5-ig.

A vonat		Hová?	A vonat		Honnan?
neme	Debre- cemből indul		neme	Debre- cembé érkezik	
sz./gy.	1.50	Budapest keleti	m.	1.20	Ungvár
sz.	4.45	Nyírábrány	sz.	4.26	Budapest nyugati
„	4.50	Nyháza—Ungvár	„	6.46	Tiszafüred
m.	4.54	Füzesabony	„	6.56	Tiszalök
sz.	5.23	Tiszalök	„	7.00	Nyírábrány
„	5.39	Füspökladány	„	7.06	Nagykeréki
v.	6.15	Nagykeréki	gy./sz.	7.16	Budapest keleti
m.	7.40	Hajdúnánás	sz.	7.20	Nyíregyháza
sz.	8.00	Nagyléta—Vértes	„	7.36	Nagyléta—Vértes
Á. gy.	8.08	Budapest keleti	„	7.55	Balmazújváros
v.	8.15	Nyírábrány	Á. gy.	8.04	Ungvár—Nyháza
m.	8.20	Miskolc	sz.	8.35	Tiszalök
sz.	9.23	Hajdúszoboszló	„	8.50	Füspökladány
m.	9.30	Derecske	„	9.18	Szerencs
gy.	10.58	Nyháza—Ungvár	„	10.15	Nagyléta—Vértes
m.	11.53	Füzesabony	m.	10.33	Hajdúszoboszló
sz.	11.55	Nyírábrány	gy.	10.50	Budapest nyugati
gy.	12.10	Budapest nyugati	m.	11.33	Derecske
sz.	12.15	Tiszalök	v.	11.38	Nyírábrány
„	12.28	Budapest nyugati	sz.	11.43	Hajdúnánás
„	14.26	Nagyléta—Vértes	„	11.48	Ungvár—Nyháza
„	14.30	Tiszalök	m.	12.05	Füzesabony
„	14.35	Nyírábrány	sz.	14.15	Budapest nyugati
„	14.40	Balmazújváros	m.	14.23	Nyíregyháza
„	14.45	Nyháza—Ungvár	v.	14.25	Nagykeréki
„	14.50	Füspökladány	sz.	15.25	Tiszalök
„	14.55	Nagykeréki	Á. gy.	15.35	Budapest keleti
Á. gy.	15.37	Nyháza—Ungvár	m.	16.50	Balmazújváros
m.	16.38	Füzesabony	sz.	16.55	Nyírábrány
gy.	17.19	Budapest nyugati	„	17.05	Nagyléta—Vértes
sz.	18.41	Nyírábrány	gy.	17.12	Ungvár—Nyháza
„	18.44	Nyháza—Ungvár	gy.	18.24	Budapest nyugati
„	18.47	Tiszalök	sz.	18.34	Nagykeréki
„	18.55	Tiszafüred	m.	18.39	Nyíregyháza
„	19.10	Nagykeréki	„	19.58	Füzesabony
„	19.28	Tiszalök	sz.	20.20	Füspökladány
v.	19.32	Nagyléta—Vértes	„	20.30	Tiszalök
Á. gy.	20.43	Budapest keleti	Á. gy.	20.41	Ungvár—Nyháza
Á. gy.	22.01	Nyháza—Ungvár	sz.	21.30	Ungvár—Nyháza
sz.	22.04	Budapest nyugati	„	21.40	Nyírábrány
„	22.18	Nyíregyháza	„	21.45	Nagykeréki
			Á. gy.	21.58	Budapest keleti
			sz.	0.13	Füzesabony

Megjegyzés: Bár az adatokat ellenőriztük, azok helyességéért felelősséget nem vállalunk.

TARTALOM:

Pap Károly: Nagykeréki diákemlékeim.

Sz. K. B.: Emlékezés egy öreg magyarra. (Héder János.)

Hírek az egyházmegyékből. — Halottaink. — Hivatalos értesítés. — Pályázati hirdetések. — Hirdetések. — Menetrend.

FÖLDEK, HÁZAK, TELKEK

eladása, vétele, bérlete ügyében
forduljon bizalommal

DIENES JÓZSEF O.F.B. ingatlanforgalmi irodájához
DEBRECEN, BETHLEN-UTCA 21. SZÁM

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szenási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

Gondtalanul szerezheti be tavaszi szükségleteit,

ha a „**TAKARÉKOSSÁG**“ RT.

bevásárlási rendszere
úttján eszközli azokat!

DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Szerezze meg
a „**TAKARÉKOSSÁG**“ RT. vásárlási igazolványát.
Díjtanul boesátja rendelkezésére a Központi iroda.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNIUMGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30.

Orgonák, harmóniumok javítá-
tása, átépítése, új homlokzat-
sípok, villamos fűtőberende-
zések. — Múltányos feltételek,
művészi kivitel.

KRASZNER LAJOS

Gyapjűszövet és béléssáru nagykereskedő BUDAPEST, V. KERÜLET, DEÁK-TÉR 2. SZÁM.
Kapható mindenféle ruhaszövetáru, jó és megbízható minőségben és kedvező áron.
Lelkészek, tanárok, tanítók részére fizetési kedvezmény az ORJÓ útján.
Pontos kiszolgálás. Kívánatra szívesen küld mintákat.

Alapítási év :
1906

VIZSGAI JUTALOMKÖNYVEK

nagy választékban már 50 fillértől kezdve kaphatók a
„**MÉLIUSZ**“ könyvkereskedésben
DEBRECEN, Ferenc József-út 26. szám.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK**

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a gáz a legjobb, legolcsóbb, legtisztább ;
a gáz a legkényelmesebb ;
a gáz a leggyorsabban kezelhető ;
a gáz melege pontosan szabályozható ;
a gáz számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

Messzemenő kedvezmények a házi gázveze-
tékek berendezésénél.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkály-
hák olcsón kaphatók.

Díjtanul felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés:

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-
sit. — Mint a Futura főbizományosa, fog-
lalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK :
Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT